

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма ресеструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

- М'який знак треба писати на місці обох пропусків у рядку
А Удалія не працює, далеке майбутнє
Б ткацький верстат, срібний ланцюжок
В обчислювальний прилад, доньчине свято
Г на тонкій жердинці, станьте поруч
- Синонімом до слова *головний* є
А чільний
Б останній
В завзятий
Г другорядний
- Правильно утворено форму кличного відмінка іменників у всіх рядках, ОКРІМ
А Олександрє, Дмитре, Юріє *Юріє*
Б учителю, лікарю, викладачу
В Настє, Наталю, Стефаніє
Г бабуся, хлопче, сестро
- Другий склад наголошений у слові
А обранець
Б підруг
В відгомін
Г приятель
- Суфікс *-ик* має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ
А братик
Б історик
В зайчик
Г лебедик
- Неправильно побудовано речення
А Портретисти прагнуть відтворити настрої і почуття людини.
Б Музика здатна пробудити в нас і веселі, і похмурі емоції.
В Крім дуже сподобався поетові та присвятив йому багато віршів.
Г Актриса майстерно перетілювалась у свою героїню й ніби жила її життям.

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

(1) На картинах неаполітанської школи без кінця старіється післяполудень, немов побачений крізь темну пляшку. (2) Потемніле сонце, здається, в'яне на очах у тих пронацих краєвидах, мов у переддень космічної катастрофи. (3) Старечі світанки, жовті, як пергамент, солодкі від мудрості, як пізні вечори! (4) Передполудні усміхаються хитро, як пожовклі старі книги. (5) День осінній, той старий пройдисвіт бібліотекар, який лазить у вицвілому халаті по драбинах, і куштує конфітури всіх віків і культур!

7. Стиль тексту –
- А розмовний
  - Б науковий
  - В публіцистичний
  - Г художній
8. У називному відмінку вжито в тексті іменник
- А школи
  - Б катастрофи
  - В світанки
  - Г конфітури
9. Вставне слово с в реченні
- А другому
  - Б третьому
  - В четвертому
  - Г п'ятому
10. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
- А першому
  - Б другому
  - В четвертому
  - Г п'ятому

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма ресструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Однакова кількість звуків і букв у всіх словах рядка
- А ¹п²о³х⁴о⁵д⁶ж⁷а⁸є, ¹ц²і³р⁴і⁵є⁶ь, ¹і²с³т⁴о⁵р⁶ь⁷к⁸и
  - Б ¹д²і³а⁴б⁵о⁶н⁷и⁸, ¹п²'³я⁴т⁵н⁶и⁷ц⁸ь, ¹у²к³р⁴а⁵ї⁶ц⁷ь⁸ь⁹к¹⁰и¹¹
  - В ¹й²о³д⁴н⁵і⁶є⁷т⁸и⁹й, ¹з²'³д⁴н⁵у⁶в⁷а⁸н⁹н¹⁰я, ¹с²ь³о⁴г⁵о⁶д⁷ен⁸н⁹н¹⁰я
  - Г ¹п²і³д⁴й⁵о⁶м⁷н⁸и⁹й, ¹щ²е³б⁴е⁵ч⁶у⁷ть, ¹д²ж³м⁴і⁵л⁶ь
  - Д ¹в²и³с⁴а⁵д⁶ж⁷у⁸ю⁹ть, ¹з²о³з⁴у⁵л⁶я⁷є⁸т⁹и¹⁰й, ¹п²е³р⁴е⁵м⁶й⁷в⁸а⁹ю¹⁰ть
12. Лексичну помилку допущено в рядку
- А церковний канон
  - Б раритетні видання
  - В депутатські привілеї
  - Г фінішна дистанція
  - Д меморіальний пам'ятник

13. Прикметники із суфіксом *-ськ-* утворюються від усіх іменників у рядку
- А адвокат, Калуш, гагауз
  - Б узбек, Бахмач, латип
  - В Карпати, матрос, чех
  - Г казах, черкес, Прага
  - Д студент, інгуш, Париж
14. Літеру *є* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А марє.во, блєщати, піднєбесний
  - Б злє.тити, крєквавий, зємляний
  - В осєредок, крєлатий, плєкати
  - Г стежєчка, вєрховий, трамтєти
  - Д мережєво, пєкти, побєлєний
15. Подвоєні літери на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А відзвенїти, завипки, віконїця
  - Б дозвїлєя, буквенїий, підатливий
  - В военїий, півїдра, пореформенїий
  - Г звїдєаля, їндиченєя, невгомонєий
  - Д відєавна, заїкавленєїсть, зранєя
16. Префікс *з-* треба писати в обох словах рядка
- А [с]плутати, [п]пшувати
  - Б [с]касувати, [с]ціпити
  - В [с]хотїти, [ж]жалитися
  - Г [с]сунути, [с]цілювати
  - Д [с]формувати, [ш]шаленїти
17. Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка
- А кругленький, смачний, ширий
  - Б красивий, яскравий, лисий
  - В широкій, гнїдий, бадьорий
  - Г скромний, малий, солодкий
  - Д здоровенний, вигїдний, злий
18. Прочитайте фрагмент телевізійного анонсу, у якому пропущено окремі слова.
- У нашій програмі – цікаво про роботу кожного ... української економіки. Сьогодні спілкуємося з ... Петренком – експертом з оплати праці. Чи знаєте ви, що багато хто з наших ... має право на доплату за стаж, яка різниться в кожній із ... господарства?*
- Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків
- А колїща, Ігорем; співгромадян; галузей
  - Б колїщати, Ігором, співгромадян, галузей
  - В колїщати, Ігорем; співгромадян, галузей
  - Г колїщати, Ігорем; співгромадянїв, галузей
  - Д колїщати, Ігорем; співгромадян, галузїв
19. Неправильно утворено форму першої особи однини в рядку
- А лазити – лажу
  - Б возити – вожу
  - В сидїти – сиджу
  - Г їздити – їзджу
  - Д водити – воджу

20. Граматично правильне продовження речення «Купуючи мобільний телефон...» наведено в рядку
- А у нас виникли великі сумніви.
  - Б нам запропонували три різні марки.
  - В не забудьте уточнити термін гарантії.
  - Г до дівчат привітно усміхнувся продавець.
  - Д у мене несподівано з'явилась ідея.

21. Граматичну помилку допущено в рядку
- А наслідувати великому піаністу
  - Б знатися на джазовій музиці
  - В опанувати складний інструмент
  - Г позначитися на звучанні хору
  - Д вибачити їй невдале виконання

22. Пряму мову в реченні *Іван сказав: «Як і будь-якій людині, мені важливо знати, що про мене думають інші, як сприймають мої ідеї»* правильно передано непрямою мовою в рядку
- А Іван сказав, що, як і будь-якій людині, мені важливо знати, що про мене думають інші, як вони сприймають мої ідеї.
  - Б Іван сказав, що, як і будь-якій людині, для нього важливо знати, що про мене думають інші, як сприймають його ідеї.
  - В Іван сказав, що, як і будь-якій людині, йому важливо знати, що про нього думають інші, як сприймають його ідеї.
  - Г Іван сказав, що будь-якій людині важливо знати, що про неї думають інші, як сприймають її ідеї.
  - Д Іван сказав, що йому, як і будь-якій людині, важливо знати, що про неї думають інші, як вони сприймають її ідеї.

23. Прочитайте речення.

Як рожки птахи (1) злишніми (2) заспівали примороззю підкучерялені очерети (3) і їхній пух полетів у святешну далечінь (4) де злегка поскрипував мороз (5) чи земля і на добрий сон вкладалося село.

Кому треба ставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма ресструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А*!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його значенням.

Фразеологізм	Значення	А	Б	В	Г	Д
1 до сьомого поту	А заможно					
2 на всю губу	Б відверто					
3 з притиском	В тяжко					
4 на чистоту	Г суворо					
	Д рясно					

25. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені в реченні слова (цифра позначає наступне слово).

Дика група (1) облила білим молоком, і в тому пахучому молоці, (2) за (3) стиха пініться, бджоли (4) кеначе киплять.

	А	Б	В	Г	Д
А займенник	1				
Б дієприкметник (форма дієслова)	2				
В прислівник	3				
Г сполучник	4				
Д частка					

26. Установіть відповідність між способом вираження підмета та прикладом речення з таким підметом.

Спосіб вираження підмета	Приклад
1 іменник	А Увік я вірна буду, мій сердечний друже.
2 прикметник, що переходить в іменник	Б Сміливі завжди мають щастя.
3 дієприкметник, що переходить в іменник	В Ішли дві долі різними шляхами.
4 словосполучення	Г І забуте в душі ожива.
	Д І дивились на мене ті очі, як веселки, з-під масва брів.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між характеристикою речення та прикладом.

Характеристика речення	Приклад
1 складнопідрядне речення	А Сонце блищить і горить, гаї зеленіють, садки зацвітають.
2 складносурядне речення	Б Небо вже геть розмерзлося, і тепер його було видно наскрізь.
3 складне безсполучникове речення	В Тонуть у золоті принади простори і закликають усе в стелю до снокою.
4 складне речення з різними видами зв'язку	Г Ти до мене прийшла не із казки чи сну, і здалося мені, що стрічаю весну.
	Д Погода стояла тепла й сонячна, так що шибки на вікнах аж миготіли.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між видом підрядного речення та фрагментом складного речення.

Вид підрядного речення	Фрагмент речення
1 означальне	А Ще не прийшла весна, хоч ...
2 з'ясувальне	Б Повела стежка в поле, де ...
3 допустове	В Я не маю наміру розповідати, що ...
4 наслідку	Г Як гарно тут восени, коли ...
	Д Було тихо, так що ...

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма ресетруватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

**Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків)
і виконайте завдання 29–36.**

Степове Ельдорадо

(1–3) *Унікальний Великий Рижанівський курган, що на Черкащині, у 1996–1998 роках дослідили археологи. Досвідчені науковці не могли стримати захвату! Шар за шаром земля відкривала таємницю поховання знатного скіфського воїна...*

I

(4–13) Славний грецький герой Геракл на своїй колісниці мандрував незорими степами Таврії. Якось уночі його коні зникли. У пошуках улюблених скакунів він дійшов аж до витоків Борисфену (так у давнину називали Дніпро). Тут чекала на нього зустріч із володаркою навколишніх земель, напівжінкою-напівзмією. Вона викрала Гераклових коней, аби змусити славетного мужа поборитися з нею. У неймовірного подружжя народилися три сини. Лише після цього Діва-змія віддала коней і відпустила чоловіка. Залишаючи сім'ю, Геракл передав дружині свій лук і заповів: той син, який зможе натягнути його, успадкує землі царині. Старші сини не змогли впоратися й були вигнані на чужину. Лише молодшому це вдалося. Звали його Скіф.

(14, 15) Так оповідав «батько історій» Геродот Галікарнаський. Утім справжня історія скіфського народу була ще цікавішою.

(16–19) *Під високим насипом кургану розташована поховальна камера, яка слугувала посмертною доіакою для вождя. Підземне приміщення розділяли навіл глиняна перегородка. Одна половина камери нагадувала господарську котлору, а в другій був похований великий вождь.*

II

(20–25) У I тисячолітті до нашої ери на степових просторах Євразії, від Монголії до Дунаю, почався рух – нескінченними шляхами потяглися кибитки, вершники, худоба. У Великому степу з'явилися нові господарі – кочовики скіфи. Спочатку вони мешкали в степах Причорномор'я, Прикубанця та Північного Кавказу. Але природжені воїни не могли довго сидіти без діла. Тож скіфів потягло на південь, і в VII столітті до нашої ери вони здійснили низку походів до Ассирії.

(26–29) Поява з півночі хмар озброєних вершників вразила навіть досвідчених ассирійських воєнків. Правителі вирішили залучити тисячні скіфські війська на свій бік. І скіфи уклали союз із Ассирією, а через кілька десятиліть просунулись аж до кордонів Єгипту і протягом наступної чверті століття панували в Передній Азії.

(30–33) Панування це закінчилося після того, як Мідія та Вавилон перемогли Ассирію. Похизувавшись своєю силою майже сто років, кочовики вирушили на захід і наприкінці VII століття до нашої ери вторглися на південь України, знищуючи й асимілюючи тамтешніх кімерійців.

(34–40) Зоряним часом Скіфії стало IV століття до нашої ери, коли на просторах Північного Причорномор'я під егідою кочових скіфів склалося могутнє об'єднання різних народів, у тому числі землеробських. На цей час припадає розвиток торгівлі з Грецією та виникнення великих постійних поселень. Могутність скіфської держави багато в чому була пов'язана з ім'ям царя Атея. Він розширив свої володіння на захід і вів тривалі війни з македонським царем Фліпом II, батьком Александра Македонського. Грізний правитель-воїн загинув у кривавому бою 339 року до нашої ери.

III

(41–49) Скіфи перевозили військові трофеї на батьківщину, а після смерті вождів клали разом із ними в могилу. Якими були багатства тих правителів, можемо уявити, розглядаючи знахідки з курганів. Дослідників вражала величезна кількість золотих виробів у курганах і рівень їх виготовлення. Найдужче скіфи любляли зображувати тварин, тому їхнє мистецтво має характерну назву – «звіриний стиль». Однаково реалістично виглядали й земні тварини, і фантастичні – хижі грифони та шляхетні крилаті коні. «Звіриний стиль» – це нескінченна кривана боротьба земних і фантастичних істот, така знайома і близька скіфському серцю постійна жорстока війна.

(50–56) Найвідомішою серед скіфських реліквій є пектораль, знайдена видатним українським археологом Борисом Мозолевським у кургані Товста Могила на Дніпропетровщині. У цій нашійній прикрасі відображена скіфська модель світу: у нижньому ярусі – підземні крилаті тварини, а у верхньому – реальні земні люди, заклопотані буденними справами. У мініатюрних фігурках людей філігранно відтворені обличчя, одяг, м'язи... Можна навіть розгледіти отвір голки в руках кравця! Така майстерність напівдиких кочівників не могла не вражати тогочасні народи.

IV

(57–64) У житті кочівників найбільшою сімейною та родовою цінністю було домашнє вогнище. Саме його мала захищати богиня Тавіті – аналог грецької Гестії. Її становище було навіть вищим, ніж верховного бога Папая («брат» грецького Зевса), якого кочівники вважали своїм прабадьком. Дружиною Папая була богиня землі Апі – та сама зміснога праматір скіфів, яка оженила на собі неприступного Геракла. Богиня плодючості Аргімаса – тотожність Афродіти. Особливе місце посідав бог грози і війни Арей. Тільки йому скіфи споруджували спеціальні вівтарі з хмизу, приносили в жертву коней, худобу і полонених.

(65–70) *Найвідповідальніша робота археологів починається вже після закінчення розкопок. Ким був знатний небіжчик, похований з почестями й таємничими ритуалами? Комплексне дослідження поховання III століття до нашої ери дало підстави припустити, що тут був похований вождь скіфського об'єднання чи навіть номарх – керівник одного з лісостепових периферійних округів-номів, які з IV століття входили до складу Великої Північнопричорноморської Скіфії.*

V

(71–78) Після смерті свого улюбленого царя Атея скіфи розгубилися. У 318 році до нашої ери македонський полководець Лісімах завдав кочівникам нищівного удару. Із заходу на них наступали фракійці й галати, а з-за Дону – сармати. Розміри величезної держави скоротилися до меж Криму та Нижнього Дніпра. Столицею «Малої Скіфії» став Неаполь Скіфський, руїни якого зараз можна відвідати на околиці Сімферополя. У III столітті нашої ери римський флот під командуванням Плавія Сільвана завдав скіфам жорстокої поразки. Справу довершили боспорські царі, алани й готи.

(79–85) Але й це ще не був кінець. Якось мисливці з войовничого племені гунів вистежували дичину на березі Меотійського озера (Азовське море). Раптом вони побачили чудового оленя, який увійшов у воду. Зачаровані, вони вирушили за ним і ... перейшли озеро через нинішню Керченську протоку. Так чарівний олень привів мисливців на скіфські землі. Гуни вирішили, що це було божественне провидіння. Вільність полонених скіфів вони принесли в жертву перемозі, а решту обернули в рабство.

(86, 87) Так у 375 році після гуньського нашествя завершилася тисячолітня історія величних і грізних скіфів. Владні й жорстокі, вони стали жертвами собі подібних.

За Н. Михайловою, журнал «Міжнародний туризм»

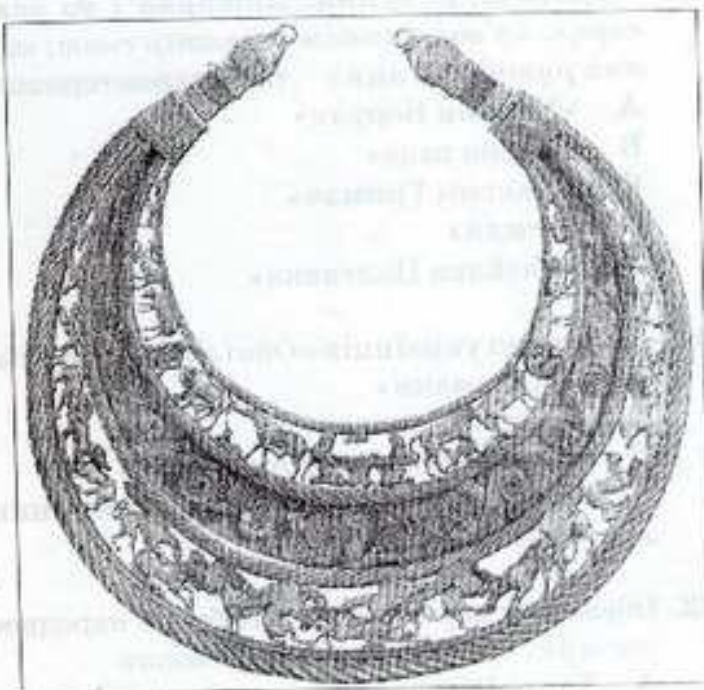
869 с. 116

29. Відомості про скіфів авторка черпає з писемних джерел
- А Геродота Галікарнаського
  - Б Александра Македонського
  - В Бориса Мозолєвського
  - Г Плавія Сільвана
30. Напівжирний шрифт авторка використовує для відокремлення
- А легенди від історичної правди
  - Б журналістської оповіді від наукового викладу
  - В думок археологів від власних спостережень
  - Г основної інформації від другорядної
31. У тексті немає мікротеми
- А легендарне народження скіфів +
  - Б перемоги скіфів над персами -
  - В релігійні уявлення скіфів +
  - Г робота археологів зі скіфськими похованнями +
32. Відповідність грецьких і скіфських богів, згаданих у тексті, є правильною в усіх рядках, ОКРІМ
- А Арей – Геракл
  - Б Аргімнаса – Афродіта +
  - В Панай – Зевс +
  - Г Табіті – Гестія -
33. Загальну думку автора про долю скіфів найкраще окреслює крилатий вислів
- А Хто взяв меч, від меча й загине (Біблія).
  - Б Все гине – слава не поляже (Т. Шевченко).
  - В Щастя всіх прийде по наших аж кістках (І. Франко).
  - Г Миру не ждуть – мир завойовують (П. Тичина).
34. Беручи до уваги те, що слово «ельдorado» (*El Dorado* іспанською – «позолота») означає «фантастично багата місцевість, яку розшукували іспанці, завойовуючи Південну Америку», доречним можна вважати тлумачення заголовка тексту, наведене в рядку
- А загадкова країна казкових скарбів, яка існувала на території України
  - Б простори українських степів, так і не підкорені війовничими скіфами
  - В світ, заселений давніми божествами та підземними крилатими тваринами
  - Г земля неозорих просторів і неймовірних багатств, яка навряд чи існує насправді
35. Прочитайте перелік підзаголовків до частин тексту, пронумерованих римськими цифрами.
- Сила Геракла. Скіфські держави. Степові піраміди. Останні століття.*
- У цьому переліку бракує підзаголовок до частини
- А II
  - Б III
  - В IV
  - Г V

36. Запропоноване фото є ілюстрацією до рядків тексту

- А 4–13
- Б 34–40
- В 50–56
- Г 79–85

Частина 2 Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

37. Героїчну битву козацького війська проти татарських нападників зображено у творі
- А «Ой Морозе, Морозенку»
  - Б «Чи не той то Хміль»
  - В «Дума про Марусю Богуславку»
  - Г «Віють вітри»
  - Д «Засвіт встали козаченьки»
38. «Той, в кого совість як чистий криштал», є ідеалом автора твору
- А «Чого являєшся мені у сні»
  - Б «До Основ'яненка»
  - В «Молось і вірю...»
  - Г «Contra spem spero!»
  - Д «Всякому місту – звичай і права»
39. Офіційно оформити своє «шляхетне» походження прагне герой твору
- А «Мартин Боруля»
  - Б «Чорна рада»
  - В «Максим Гримач»
  - Г «Земля»
  - Д «Наталка Полтавка»

40. «Красива, розумна, моторна і до всякого діла дотепна, – яке в неї добре серце, як вона поважає матір свою; шанує всіх старших себе; яка трудяща, яка рукодільниця» – так схарактеризовано героїню твору
- А «Мартин Боруля»
  - Б «Чорна рада»
  - В «Максим Гримач»
  - Г «Земля»
  - Д «Наталка Полтавка»
41. Заклик до українців «Обніміться ж, брати мої. / Молю вас, блазю!» є у творі
- А «Гайдамаки»
  - Б «Мені однаково»
  - В «Сон» («У всякого своя доля»)
  - Г «І мертвим, і живим, і ненародженим...»
  - Д «Заповіт»
42. Образ безсмертного волелюбного народного духу, що «тіло рає да бою, / Рає за поступ, щастя й волю», створив
- А Тарас Шевченко
  - Б Іван Франко
  - В Олександр Олесь
  - Г Євген Маланюк
  - Д Василь Стус
43. «Зацїте перша вишня у твоєму садочку, закує сива зозуля – я приляну до тебе, приляну не наймитом – вільним козаком, Катре!», – каже коханій дівчині герой твору
- А «Маруся»
  - Б «Наталка Полтавка»
  - В «Максим Гримач»
  - Г «Мартин Боруля»
  - Д «Тіні забутих предків»
44. «По одязі і по сивій бороді, скажуть би, піп, а по шаблюці під рясом, по пістолях за поясом і по довгих шрамах на виду – старий козарлюга» – сказано про персонажа
- А оповідання
  - Б повели
  - В повісті
  - Г пригодницького роману
  - Д історичного роману
45. На картині зображено головну героїню твору
- А Івана Котляревського
  - Б Григорія Квітки-Основ'яненка
  - В Тараса Шевченка
  - Г Пантелеймона Куліша
  - Д Панаса Мирного

46. Прадавні гуцульські звичаї й обряди у своєму творі описав

- А Іван Котляревський
- Б Михайло Коцюбинський
- В Панас Мирний
- Г Іван Багряний
- Д Іван Нечуй-Левицький

47. «Пошли мені, доле, сили, уміння, талану, чого хочеш – тільки щоб я хоч що-небудь зробив таке, щоб народ мій у своїм титанічнім труді, у своїх печалях, горестях, роздумах, ваганнях, – щоб народ мій усміхнувся!» – сказав про свої творчі задуми

- А Володимир Винниченко
- Б Микола Хвильовий
- В Юрій Яновський
- Г Валер'ян Підмогильний
- Д Остап Вишня

48. У рядках

О панно Інно, панно Інно!

Я – сам, Вікно, Сніги...

Сестру я Вашу так любив –

Дитинно, злотоцінно...

провідним художнім засобом є

- А інверсія
- Б антитеза
- В асонанс
- Г анафора
- Д епіфора

49. «Прославити завоювання міста українським елементом села» – таке завдання поставив перед собою

- А Володимир Винниченко
- Б Микола Хвильовий
- В Юрій Яновський
- Г Валер'ян Підмогильний
- Д Олександр Довженко

50. «Припливайте до колиски, лебеді, як мрії, / Опустіться, тихі зорі, синкові на вії», – співає в колисковій пісні героїня твору

- А Василя Симоненка
- Б Андрія Малишка
- В Ліни Костенко
- Г Олександра Олеся
- Д Максима Рильського

51. Справжнє прізвище автора твору «Мартин Боруля» –

- А Кандиба
- Б Тобілевич
- В Фітільов
- Г Лозов'ягін
- Д Рудченко

52. Дія комедії «Мица Мазайло» розгортається в

- А Кисві
- Б Полтаві
- В Донецьку
- Г Харкові
- Д Курську

53. *...Шумлять щасливі води,
І грає вітер навкруги,
І голуби лясної вроди
Черкають неба берези...* –

так змальовано образ веселого світу в поезії

- А «Молось і вірю...»
- Б «О земле втрачена, явися!..»
- В «Українське альфреско»
- Г «Блакитна Панна»
- Д «Любіть Україну»

54. Рядки

*Усі віки ми чуєм брязкіт зброї,
були боги в нас і були герої,
який нас ворог тільки не терзав!
Але говорять: «Як руїни Трої».
Про Київ так ніхто ще не сказав...*

написано

- А Павлом Тичиною
- Б Іваном Драчем
- В Володимиром Сосюрою
- Г Ліною Костенко
- Д Андрієм Малинком

55. Екзотичну природу Уссурійського краю змалював

- А Остап Вишня
- Б Іван Багряний
- В Валер'ян Підмогильний
- Г Євген Маланюк
- Д Олесь Гончар

56. Асоціацію українських письменників (АУП) створено в добу

- А модернізму
- Б реалізму
- В постмодернізму
- Г сентименталізму
- Д бароко

57. Установіть відповідність між назвами двох творів одного автора.

	Назва твору	Назва твору		А	Б	В	Г	Д
1	«О слово рідне, орле скутий!..»	А «До Основ'яненка»						
2	«Енеїда»	Б «Всякому місту – звичай і права»	1					
3	«Заповіт»	Г «Ви знаєте, як липа шелестить...»	2					
4	«De libertate»	Д «Чари ночі»	3					
			4					

58. Установіть відповідність між письменником і висловлюванням про нього.

	Письменник	Висловлювання
1	Леся Українка	А «Талановита буковинська письменниця внесла в наше письменство новий тон, новий спосіб писання, узятий з новішої німецької літератури та філософії...»
2	Ольга Кобилянська	Б «Письменниця революційно-демократичного напрямку кінця ХІХ – початку ХХ століття, учасниця загальнодержавного визвольного руху, полум'яний пропагандист ідей наукового соціалізму, вона оспівала «нащадків Прометей», разом з ними своєю творчістю світила «досвітні огні» революції, здобувши від народу величні й славні імена Дочка Прометей і Співачка досвітніх огнів...»
3	Іван Котляревський	В «Малим хлопчиком бігав у темну ніч, оточений мороком холодних, мовчазних лемківських лісів із острахом піднімав очі до тасмничого неба, яке, уявлялося йому, було пришпилене горючими цвяхами зір до безмежного простору вічності...»
4	Павло Тичина	Г «Він став придворним поетом, бо не хотів розділити долю найближчих друзів, які в роки сталінських репресій загинули чи надовго зникли в таборах. Більшовики багато що могли йому нагадати. Хоч би й вірш «Пам'яті тридцяти»...»
		Д «Він урахував те, що біля колиски нової української літератури були вічно свіжі джерела – римські класики, яких у нас тоді знали, читали в оригіналах, а бурсаки-семінаристи мали звичай перелицьовувати та пересаджувати їх на український ґрунт...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між жанром і персонажем твору.

Жанр твору	Персонаж твору		А	Б	В	Г	Д
1 повість	А Чіпка						
2 роман	Б Еней		1				
3 балада	В Іван Палійчук			2			
4 комедія	Г Бондарішна				3		
	Д Степан Боруля					4	

60. Установіть відповідність між персонажами того самого твору.

Персонаж	Персонаж		А	Б	В	Г	Д
1 Лушня	А Шрам						
2 Леся Черевань	Б Галя Вишняківна		1				
3 Мартин Пушкар	В Тагабат			2			
4 Мавка	Г Чіпка				3		
	Д Перелесник					4	

Частина 3

Власне висловлення

61. Прочитайте наведений текст.

На формування особистості впливає багато чинників.

Деяко впевнений, що особистість формують передусім походження й родинне виховання, сильний вплив чинять на неї також освіта та суспільство. Інші ж твердять, що визначальними в становленні особистості є зусилля самої людини, її здатність до самовдосконалення й повсякчасної внутрішньої роботи над собою.

Які чинники мають переважати у вихованні особистості?

Викладіть Ваш погляд на цю проблему.

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку. Проілюструйте Ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури чи інших видів мистецтва (зазначте автора й назву твору, укажіть проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки.

Роботу запишіть на бланку Б. У разі потреби використовуйте чернетку.

Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Чернетка

У наш час на формування особистості людини впливає ^{зусилля} багато чинників. На ^{кращі} шаль, вони є як і ^{кращі} ~~кращі~~ так і ~~кращі~~. Найчастіше на формування людини як особистості впливає суспільство. Проте, на мою думку, більше впливає не ^{впливають} у вихованні людини повинні переважати родинне виховання, ~~але~~ ~~не~~ ~~преважний~~ шаль, ~~але~~ ~~кращі~~ ~~також~~ суспільство. По-перше, на ~~преважний~~ шаль,